

Eindexamen geschiedenis havo 2006-II

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Dekolonisatie en Koude Oorlog in Vietnam

Maximumscore 2

- 1 De juiste volgorde is: 4, 2, 1, 6, 7, 3, 5.

Opmerking

Als door het weglaten van één in een foutieve positie geplaatst nummer een verder juiste reeks van zes gebeurtenissen kan worden geconstrueerd, mag één scorepunt worden toegekend.

Maximumscore 4

- 2 Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende gebeurtenissen):

- De dekolonisatie (Indo-China, Nederlands-Indië) in Azië kwam op gang.
- China werd in 1949 communistisch.
- De Korea-oorlog brak uit in 1950.
- waardoor in Azië de Westerse invloed afnam en de communistische invloed / de angst voor een communistische wereldrevolutie / het verlangen naar indamming van het communisme toenam

2

2

Maximumscore 4

- 3 Uit het antwoord moet blijken dat:

- met de Tonkin-resolutie het Congres de president toestaat alle maatregelen te nemen die hij nodig vindt in Zuidoost-Azië en daarmee zijn macht uit handen geeft
- toen later bleek dat de regering het Congres gemanipuleerd had om de Tonkin-resolutie aan te nemen, het Congres door middel van de *War Powers Act* de bevoegdheden van de president bij de oorlogsvoering beperkte

2

2

Maximumscore 2

- 4 Een juist antwoord bevat twee historisch juiste voorbeelden van het optreden van president Diem, waarin hij zich niet als een Amerikaanse marionet gedroeg, bijvoorbeeld (twee van de volgende):

- de harde vervolging van de boeddhisten/de aanval op boeddhistische kloosters.
- de corruptie/openlijke bevoorrechtiging van zijn familie.
- de betaling die Diem van de boeren eiste bij het verplaatsten naar 'strategische dorpen'.
- de weigering van Diem tot landhervorming over te gaan.

per juist voorbeeld

1

Maximumscore 2

- 5 Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De brief is bruikbaar voor de Noord-Vietnamese propaganda, omdat de eigen strijd wordt voorgesteld als juist en rechtvaardig en het Amerikaanse optreden als agressief / er uitgelegd wordt dat er niet tegen het Amerikaanse volk wordt gestreden
- De brief is bruikbaar voor de Amerikaanse regering in het bestrijden van de Vietnamprotesten, omdat uit de brief blijkt dat Amerikaanse demonstranten het communistisch regime in Noord-Vietnam in de kaart spelen

1

1

Maximumscore 2

- 6 Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De verwachting is positief/ontspannen, maar bij aankomst in Vietnam worden de soldaten direct geconfronteerd met de grimmige werkelijkheid van de 'bodybags'
- Op het moreel van de soldaten had dit een slechte invloed, zij gingen twifelen aan het nut/de zin van de oorlog waardoor angst/frustratie/verdriet werden gestimuleerd (ondermeer tot uiting komend in misdaad, desertie en gebruik van drugs)

1

1

Eindexamen geschiedenis havo 2006-II

Maximumscore 2

- 7 Voorbeeld van een juist antwoord is:
- Uit de Pentagon Papers bleek dat de regering feiten verdraaid had om de Amerikaanse positie in de oorlog mooier voor te stellen 1
  - Die twijfel was terecht, omdat het Vietnam-beleid van Nixon weinig doorzichtig was door de geheime onderhandelingen / door de tegenstelling tussen het voornemen van terugtrekking en het opvoeren van de bombardementen op Noord-Vietnam 1

Maximumscore 3

- 8 Voorbeeld van een juist antwoord is:
- De tekenaar verwijt de regering/de autoriteiten schijnheiligheid, want 1
  - eerst staan ze toe dat het leger (Lt Calley) een bloedbad aanricht in My Lai / Lt Calley gebruikt wordt als pistool (bovenste tekening) 1
  - om later de betrokken soldaten te straffen voor wat zij hebben gedaan (onderste tekening) 1

Opmerking

Alleen als een juiste uitleg over beide tekeningen in het antwoord verwerkt is, mogen scorepunten worden toegekend.

Maximumscore 2

- 9 Uit het antwoord moet blijken dat in een guerrillaoorlog de guerrilla's niet zonder steun van de bevolking kunnen. Slachtoffers onder de burgerbevolking verzwakten daardoor de positie van de Vietcong/Noord-Vietnam.

Maximumscore 2

- 10 Uit het antwoord moet blijken dat er in de ogen van de Vietcongofficier naast de militaire strijd op het slagveld ook een politieke strijd werd gevoerd. De verandering van de publieke opinie via bijvoorbeeld de televisie (in de Amerikaanse huiskamers) droeg bij aan een politieke verandering, waardoor uiteindelijk het Amerikaanse leger zich terugtrok.

Maximumscore 13

- 11 Voorbeeld van een juiste uitwerking van de opdracht is:

A Rond 1954

- Amerika probeerde niet het nationalisme in Vietnam te bestrijden maar het communisme 1
- Vietnam werd helemaal niet definitief opgedeeld maar slechts tijdelijk opgedeeld, in Genève werd besloten dat er democratische verkiezingen in het gehele land zouden worden gehouden 1
- Het Zuiden werd niet onderdrukt maar de democratie werd juist beschermd tegen het communisme 1

B rond 1964

- Amerika viel niet zonder redenen aan, maar pas na het Tonkin-incident waarbij juist de Verenigde Staten zonder aanleiding waren aangevallen in neutrale wateren 1
- Noord-Vietnam infiltreerde in het Zuiden en begon met aanvallen op het Zuid-Vietnamese leger. Dit was geen vrijheidstrijd maar een overheersing door het communisme 1
- De Zuid-Vietnamese bevolking stond niet achter de Vietcong. Zij vroeg de Verenigde Staten hulp. Daarom kwamen de Amerikaanse soldaten naar Vietnam 1

C Rond 1974

- Het Tet-offensief was zeker geen overwinning voor het Noord-Vietnamese leger. De verliezen van de Amerikanen waren zwaar, maar ze konden de aanval wel afslaan 1
- De Verenigde Staten verlieten Vietnam na lange vredesonderhandelingen. Niet omdat het Noorden militair sterker zou zijn want dit was zeker niet het geval 1
- De hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam was na militair geweld van het Noordelijke leger tot stand gebracht. Het Zuiden kon zich zonder hulp van de Verenigde Staten niet langer verdedigen. Velen vluchtten naar het buitenland 1

Eindexamen geschiedenis havo 2006-II

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
<i>D Conclusie</i>	
• John Curry ziet het Vietnamconflict als een Koude Oorlogsconflict. Hij was bang voor het communistische gevaar en de dominotheorie dat wanneer één land communistisch zou worden, de landen er omheen zouden volgen. Hiertegen moest gestreden worden	<u>2</u>
• Din Binh ziet het Vietnamconflict als een dekolonisatieconflict. Na de eeuwenlange overheersing van de Fransen, kregen de Vietnamezen nog geen onafhankelijke regering in het Zuiden. Amerika nam het stokje over en bepaalde wat er in het Zuiden gebeurde. Hiertegen moest gestreden worden	<u>2</u>

Van kind tot burger: Volksoepvoeding in Nederland (1780-1901)

Maximumscore 2

- 12 De juiste combinaties zijn:

1 f
2 d, e
3 a, b, c.

Opmerking

Als slechts één van de genoemde bevolkingsgroepen foutief wordt ingedeeld, mag één scorepunt worden toegekend.

Maximumscore 2

- 13 Voorbeeld van een juist antwoord is:

• Op de openbare school (één van de volgende):
– is de klassikale verdeling niet/nauwelijks doorgevoerd;
– wordt het meeste uit het hoofd geleerd;
– zijn meerdere leesboeken in één klas in gebruik, wat wijst op hoofdelijk in plaats van klassikaal onderwijs.

1

• Op de armenschool (één van de volgende):
– wordt klassikaal les gegeven (en dit is in overeenstemming met de Schoolwet van 1806);
– is er een vrij goed lokaal (de Schoolwet van 1806 stelt hoge eisen aan schoolgebouwen);
– wordt er goed lesgegeven (de Schoolwet van 1806 stelt eisen aan leermiddelen, leerstof, de kwaliteit van het onderwijs).

1

Maximumscore 2

- 14 Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het verslag van de onderwijzer (bron 5) is onbetrouwbaarder want:
hij vertrekt en geeft de school waar hij vertrekt een schop na / het verslag van de onderwijzer is betrouwbaarder (bron 5), omdat hij de praktijk van alledag meemaakt / de inspecteur (bron 6) is getuige van slechts één moment.

of

Het verslag van de inspecteur (bron 6) is betrouwbaarder, want:
hij beschikt over vergelijkingsmateriaal / hij bezoekt meerdere scholen / vanuit zijn functie kan hij objectiever oordelen.

Maximumscore 2

- 15 Voorbeeld van een juist antwoord is (twee van de volgende):

– Er werden (regionale) nascholingsbijeenkomsten voor onderwijzers georganiseerd.
– Er werden hogere eisen aan de opleiding/examens van onderwijzers gesteld.
– Er werd een verbeterd/gedifferentieerd beloningssysteem ingesteld.

per juiste manier

1

Eindexamen geschiedenis havo 2006-II

havovwo.nl

Maximumscore 3

16 Uit het antwoord moet blijken dat:

- voor 1830 er geen godsdienstige eenheid in Nederland was / het zuiden van het Koninkrijk der Nederlanden overwegend rooms-katholiek en het noorden overwegend protestants-christelijk waren 1
- voor 1830 de Zuidelijke Nederlanden tussen het einde van de zestiende eeuw en 1815 een andere nationale geschiedenis / een geschiedenis zonder de Noordelijke Nederlanden hadden 1
- voor 1830 het Nederlands in de Zuidelijke Nederlanden moest concurreren met het Frans van de hogere klassen/de Walen 1

Maximumscore 2

17 Uit het antwoord moet blijken dat de verschillende schooltypen gekoppeld waren aan een bepaalde stand, bijvoorbeeld kinderen van bededen gingen naar de armenschool / de kwaliteit van het onderwijs afhankelijk was van de rijkdom van de ouders.

Maximumscore 2

18 Uit het antwoord moet blijken dat de armenbesturen er vanuit gingen dat door onderwijs de armoede bestreden kon worden (een denkbeeld uit de Verlichting).

Maximumscore 6

19 Een juist antwoord bevat de volgende elementen:

- Bron 7 laat zien dat de Schoolwet van 1806 hier niet wordt uitgevoerd, omdat de jongen de gard brengt en zijn hand uitsteekt om de klap met de plak te ontvangen, lijfstraffen worden dus nog gebruikt (vanaf 1806 verboden) 2
- Bron 8 laat zien dat de Schoolwet van 1857 hier wel wordt uitgevoerd, omdat er sprake is van verschillende vakken (handwerken, aardrijkskunde, geschiedenis) die in 1857 algemeen zijn ingevoerd 2
- Bron 9 laat zien dat de Schoolwet van 1878 hier wel wordt uitgevoerd, omdat er gebruik wordt gemaakt van moderne hulpmiddelen als schoolbord/aap, noot, mies/wandplaten /wereldbol/individueel telraampje/eigen lessenaartje met inktpotje per leerling 2

Maximumscore 4

20 Voorbeeld van een juist antwoord is:

Bron 7:

- is niet bruikbaar, omdat het hier gaat om een schilderij dat met een opvoedend doel (het tonen van Gehoorzaamheid en Vlijt der Jeugd) gemaakt is, waarvoor de werkelijkheid geïdealiseerd wordt weergegeven / de schilder de lespraktijk aangepast heeft weergegeven 1
- is bruikbaar om de onderwijspraktijk rond 1806 te laten zien, omdat op het schilderij precies wordt weergegeven welke middelen een schoolmeester hanteert om orde te houden in de klas / het hier gaat om een (schijnbaar) realistische afbeelding van de lespraktijk 1

Bron 9:

- is niet bruikbaar, omdat het hier gaat om een reconstructie/een kunstmatige opstelling, die zich in de onderwijspraktijk (misschien) niet zo heeft voorgedaan 1
- is bruikbaar om de onderwijspraktijk rond 1900 te laten zien, omdat het hier een foto van een (verantwoorde) opstelling in een museum betreft, zonder een schilder die de werkelijkheid vertekent 1

Maximumscore 2

21 Uit het antwoord moet blijken dat:

- rond 1870 een begin wordt gemaakt met de industrialisatie/mechanisatie van de landbouw / er een sterke groei/modernisering van de dienstensector plaatsvond 1
- waarvoor een opleiding in de technische vakken (afgestemd op de behoefte van industrie/landbouw) / een opleiding in de administratieve vakken (afgestemd op de behoefte van de moderne dienstensector) zoals de HBS nodig was 1

Eindexamen geschiedenis havo 2006-II

- Maximumscore 2**
- 22 Uit het antwoord moet blijken dat, doordat het voor het gezinsinkomen noodzakelijk was dat de kinderen werkten in plaats van naar school te gaan, het schoolverzuim hoger was.
- Maximumscore 2**
- 23 Uit het antwoord moet blijken dat de Schoolwet van 1878 een financiële lastenverzwaring voor het lager onderwijs (betere gebouwen, hogere salarissen) betekende. Dit trof met name confessionele groeperingen die hun bijzondere school zelf moesten betalen.
- Maximumscore 3**
- 24 Een juist antwoord bestaat uit de volgende elementen:
- een omschrijving van de Kinderwet van Van Houten (kinderarbeid in fabrieken voor kinderen onder de twaalf jaar werd verboden) 1
  - een juist negatief gevolg (ondernemers namen andere goedkope arbeidskrachten, twaalf- tot zestienjarigen, vrouwen, aan om het tekort dat door het afschaffen van kinderarbeid was ontstaan aan te vullen) 1
  - een juiste uitleg van de werking van de Arbeidswet (de zeer lange werktijden van de vervangers van de kinderarbeid werden hierdoor begrensd) 1
- Maximumscore 4**
- 25 Uit het antwoord moet blijken dat:
- meisjes vaak thuis werden gehouden omdat zij moesten helpen in het huishouden / op de kleintjes passen 2
  - er lessen ‘nuttige handwerken’ werden ingevoerd, waarbij de meisjes de zelfgemaakte kledingstukken mee naar huis mochten nemen (waardoor het schoolbezoek iets opleverde voor het gezin) 2

Bronvermelding

1: ontleend aan: Our documents, 100 Milestone Documents from the National Archives, New York 2003, pag. 239.

2: ontleend aan: J. Clark Pratt, Vietnam voices, perspectives on the war years, 1941-1982, New York 1984, pag. 407.

3: ontleend aan: Al Santoli, Everything we had. An oral history of the Vietnam War by thirty-three American soldiers who fought it, New York 1981, pag. 3.

4: Propaganda, Politieke tekeningen van Willem, Amsterdam 1979, pag. 66.

5: ontleend aan: A.L. Kort, Volksonderwijs in Goes in de eerste helft van de 19e eeuw, in: Historisch Jaarboek voor Zuid- en Noord-Beveland 13 (1987) pag. 61.

6: ontleend aan: A.L. Kort, Volksonderwijs in Goes in de eerste helft van de 19e eeuw, in: Historisch Jaarboek voor Zuid- en Noord-Beveland 13 (1987) pag. 65.

7: Engelina P. de Booy, 58 miljoen Nederlanders en de lagere school, Amsterdam 1977, pag. 131.

8: J.H. Meijsen, Lager onderwijs in de spiegel der geschiedenis, 175 jaar nationale wetgeving op het lager onderwijs, 1801-1976, 's Gravenhage 1976, pag. 38-39.

9: Engelina P. de Booy, 58 miljoen Nederlanders en de lagere school, Amsterdam 1977, pag. 138.